

מוסך פחחות רכב וצבע

פרופיל עסקי ענפי:

הענף:

נתוני הענף

בארץ פועלים כיום כ- 580 מוסכי פחחות רכב, בפילוח גיאוגרפי כדלקמן:

- ◀ ירושלים וסביבתה – 45.
- ◀ ת"א והמרכז – 200.
- ◀ חיפה והצפון – 160.
- ◀ השפלה והדרום – 115.
- ◀ השרון – 60.

בנוסף, פועלות מחלקות פחחות רכב רבות בתוך מוסכים כלליים.

השוק:

מאפייני השוק

- ◀ הענף נשלט על ידי מספר רב של עסקים קטנים בבעלות פרטית.
- ◀ מרבית הפניות לביצוע עבודות פחחות רכב וצביעה נובעות מתאונות דרכים. ניתן לחלק שוק זה לעבודות המכוסות על-ידי חברות הביטוח (וזהו הנתח הגדול יותר של השוק) ועבודות אחרות. במסגרת העבודות האחרות נמצאות פגיעות קלות שעלותן נמוכה מסכום ההשתתפות העצמית של בעל הפוליסה, תיקונים "קוסמטיים" של הכנת הרכב למכירה, תיקונים לאחר רכישת רכב ותיקוני פחחות של רכבים ישנים, יחסית, שאינם מכוסים בביטוח מקיף אלא בביטוח צד שלישי (צד ג').

לקוחות: הגדרת שוק היעד וגודלו, פילוח השוק

- ◀ השוק מורכב ממספר קבוצות:
- ◀ חברות הביטוח, במסגרת "מוסכי הסדר". במסגרת זו התשלום בגין ביצוע עבודה משולם למוסך ישירות על ידי חברת הביטוח.
- ◀ לקוחות פרטיים. לקוחות אלו פונים למוסך לתיקון נזקים שאינם מכוסים ע"י הביטוח, או שאינם מעוניינים בתיקון ב"מוסך הסדר". במקרה זה, התשלום מבוצע על ידי הלקוח, והוא מקבל החזר מחב' הביטוח.
- ◀ לקוחות מוסדיים – ציי כלי רכב של חברות ותאגידים. ללקוחות אלו יש הסכמים עם מוסכים לביצוע עבודות פחחות וצבע ע"פ תעריף מוסכם, בין אם הנזק מכוסה ע"י חברת הביטוח או לא. חברות עם צי רכב גדול חוסכות בעלות הכוללת של ביטוח הרכב ע"י קביעת דמי השתתפות עצמית גבוהה או כיסוי נזק לצד שלישי בלבד. ע"פ תחשיב זה החיסכון בחבילת הביטוח גבוה מעלות התיקונים השנתית.

תחרות

עיקר התחרות הנה מצד עסקים דומים הפועלים בענף, בקרבה גיאוגרפית. יחד עם זאת, ל"מוסך הסדר" יש יתרון יחסי הנובע מקבלת הפניות מחב' הביטוח ומהקלה בתנאי התשלום ללקוח. בחלק מהחברות, עלות ההשתתפות העצמית ב"מוסך הסדר" נמוכה יותר מאשר העלות במוסך רגיל.

ספקים

הספקים בענף מתחלקים לתחומים הבאים:

- ◀ חלקי חילוף מקוריים. ספקים אלו הנם, לרוב, יבואני כלי הרכב המחויבים באחזקת מלאי חלפים מתאים הנדרש לביצוע מהיר של תיקונים.
- ◀ חלפים מחודשים וחלפים חדשים לא מקוריים. מקורם של חלפים אלו ביבוא או מבת-מלאכה המתמחים בשיפוץ וחידוש חלפים.
- ◀ חלפים משומשים - מקורם של חלפים אלו מפירוק כלי רכב שניזוקו בתאונות והוגדרו כ"אובדן מלא" או גניבות רכב. על בעל העסק מוטלת האחריות לוודא את מקור החלפים, משום שסחר ושימוש בחלפים גנובים אינו חוקי.
- ככלל, ההחלטה על מקור החלפים הנה בהתאם להחלטת השמאי, במקרה של תאונת דרכים.
- ◀ ספקי צבע. במקרים רבים, בעיקר בתאונות של כלי רכב חדשים יחסית, נדרש הצבע להשתמש בצבע מקורי, בהתאם לקוד הצבע בספר הרכב. במקרים אלה היבואן הוא ספק הצבע. כאשר מדובר בצביעה מלאה של הרכב אין חובה להשתמש בגוון המקורי של הצבע וניתן לרכוש צבע זהה או אחר מספקים נוספים, שמוכרים את הצבע במחירים נמוכים יותר.
- ◀ ספקי כלי עבודה.
- ◀ ספקי חומרים מתכלים – סרטי הדבקה, נייר לחיפוי, נייר זכוכית וכו'.
- ◀ הקמה, התקנה ותחזוקה של תאי צביעה, כולל מנדף, המדחסים והמערכות הפניאומטיות.

אמצעי שיווק

בשל התחרות הרבה, עסקים בענף משתמשים במספר אמצעים לשיווק השירות:

- ◀ פרסום בעיתונות המקומית ובמדריכים המסווגים.
- ◀ מוניטין והמלצות – חלק ניכר מהלקוחות מגיע בעקבות המלצות של ידידים ובעלי מוסכים בתחומים אחרים.

כיווני התפתחות עתידיים:

שוק המכוניות עוזב את השימוש בפח ובמתכת ועובר לשימוש בחומרים פלסטיים מרוכבים לבניית גוף הרכב. כיום הטיפול בפגיעות בחלקים אלה מתבצע ע"י החלפה בלבד.

מחסומי כניסה לענף:

- ◀ רישיון ניהול מוסך מטעם משרד התחבורה והעסקת מנהל מקצועי בעל הסמכה לניהול מוסך לפחחות רכב.
- ◀ השקעה בציוד וכלי עבודה.
- ◀ שיפוץ והתאמת המבנה כנדרש.

כח אדם:

- ◀ כח האדם בתחום פחחות הרכב והצבע מורכב מבעלי מלאכה מקצועיים, צבעים מומחים / אומנים ושוליות או עוזרים / מתלמדים.
- ◀ התמהיל המצוי הוא ארבעה פחחים מקצועיים לצבע מומחה. בנוסף לכך 2-6 עוזרים / מתלמדים. בעסק קטן כ- 6 עובדים כולל הבעלים, 2 פחחים מומחים ו- 3 שוליות.

שטח וציוד נדרש:

- ◀ שטח מוסך ממוצע הנו 300-500 מ"ר, המאפשרים טיפול בעד 10 כלי רכב בו זמנית. שטח זה כולל אזור טיפולים, מחסן וחנייה. כמו כן נדרש שטח לאחסון חלפים משומשים, חלקי בלאי בהמתנה לסילוק ומחסן צבע וחלקי חילוף חדשים.
- ◀ לביצוע עבודות פחחות נדרש ציוד ייחודי, הכולל: מערכות פטישים וסדנים, מכשירים חשמליים כגון מקדחות, מלטשות ומסורים וכן מכשירי מתיחה, ריתוך, חימום והלחמה לפח ולמתכת.
- ◀ לביצוע צביעה יש צורך במדחס אוויר, מערכות פניאומטיות ומתזי צבע במגוון יכולות.
- ◀ בתוך המבנה או בצמוד לו ימצא מנדף סגור לצביעה / אפייה של הצבע. מתקן זה כולל מערכות אוורור / טיהור אוויר למניעת זיהום הסביבה מהתזת הצבע בעת הצביעה ומתקני חימום / "אפייה" לייבוש הצבע וקיבועו. שטח המתקן כ - 20 מ"ר.
- ◀ חלפים - לרוב יהיה מלאי החלפים קטן ביותר. בעל העסק יזמין חלפים חדשים, משופצים ו/או משומשים ע"פ דרישה, וכן גם צבע. מרבית החלפים מכל הסוגים והצבעים זמינים ומערכות האספקה שלהם נוחות ומאפשרות לבצע את העבודה לאחר המתנה קצרה של יום עד יומיים.
- ◀ במוסכים רבים ימצא מגבה (ליפט) להרמת כלי הרכב לטיפול ותיקון המרכב התחתון.
- ◀ בנוסף, נדרש ציוד וריהוט משרדי לצורך ניהול המוסך.

מימון:

השקעה נדרשת

סך המימון הנדרש להקמת מוסך לפחחות רכב נמוך, יחסית, להקמת סוגי מוסכים אחרים. סעיפי ההשקעה העיקריים הנדרשים על מנת להקים עסק בענף הנם:

- ◀ שיפוץ והתאמת מבנה, בהתאם לדרישות רישוי עסקים.
- ◀ הקמת תא צביעה הכולל מנדף.
- ◀ ציוד ומכשור ייעודי למתיחת המרכב, להלחמה, לריתוך ולעיבוד פח.
- ◀ כלי עבודה.

פדיון ורווחיות בענף

הרווח בענף נובע משני מקורות עיקריים: הכנסה מעבודה והכנסה מחלפים. יחס הפדיון בין עבודה וחלפים הוא 1 ל-1.7-2.3, קרי: כל 1 ₪ פדיון מעבודה מלווה ב-1.7-2.3 ₪ פדיון מחלפים.

חלפים:

שיעור הרווח הגולמי במכירת חלפים הנו:

◀ חלפים מקוריים – 10-20% (סובארו – 25%).

◀ חלפים תחליפיים – 20-30%.

◀ חלפים משומשים – 20-100%.

עבודה:

הפדיון לעובד מעבודה בלבד לשנת 2003, הנו:

◀ מוסך כללי – 362 א' ₪.

◀ מוסך מומחה או מורשה – 452 א' ₪.

מחיר ממוצע לשעת עבודה – 153 ₪.

הפדיון לעובד מעבודה + חלפים לשנת 2003 הנו:

◀ מוסך כללי – 977-1,193 א' ₪.

◀ מוסך מומחה או מורשה – 1,221-1,493 ₪.

הפדיון לעובד אומן בצבעות רכב לשנת 2003 הנו:

◀ מוסך כללי – 241 א' ₪.

◀ מוסך מומחה או מורשה – 291 א' ₪.

מקור הכנסה נוסף הנו עבודות חוץ – עבודות שהמוסך שולח למוסך אחר להשלמת העבודה, כגון חשמלאות, זגגות או מכונאות. הרווח בגין עבודות אלו הנו 10-15%.

(מבוסס על קווי הנחייה כלכליים של נציבות מס הכנסה).

תנאי תשלום מקובלים

- ◀ מרבית העסקאות בתחום מתבצעות מול חברות הביטוח. במקרים אלו מקבל בעל המוסך מבעל הרכב צ'ק דחוי לתקופה של 30-45 יום. במהלך תקופה זאת משלמת חברת הביטוח את התשלום לבעל הרכב והצ'ק נפדה ע"י בעל המוסך. בעל הרכב משלם את העלות המלאה של התיקון כולל סכום ההשתתפות העצמית.
- ◀ חלופה נוספת הנה "מוסך הסדר". בחלופה זו התשלום למוסך מבוצע על ידי חברת הביטוח והיא זו שגובה את סכום ההשתתפות העצמית מבעל הרכב.
- ◀ תנאי התשלום המקובלים הניתנים ללקוחות עסקיים מנהלי צי רכב על-פי הסכמים - שוטף + 30 עד 60 יום.

רמת הסיכון:

- ◀ הסיכון העסקי בתחילת העסק הנו גבוה יחסית, עקב ההשקעה הגבוהה הנדרשת בציוד, במלאי ובקבלת רישיון.
- ◀ הסכמים ארוכי טווח עם חברות ביטוח (כמוסך הסדר) או עם לקוחות עסקיים עשויים אמנם להוריד את הרווחיות אך להבטיח כיסוי ההוצאות הקבועות והגעה לנקודת האיזון כבר בטווח הקצר, ובכך להוריד את הסיכון הראשוני הגבוה.

רישיונות ואישורים:

- ◀ מוסך לפחחות רכב ו/או צביעה חייב בקבלת רישיון עסק מהרשות המקומית, רישיון משרד התחבורה ואישור המשרד לאיכות הסביבה.
- ◀ נדרש כתב הסמכה כמנהל מקצועי במוסך מכונאות לפחחות רכב ו/או צבעות רכב.

ביטוחים:

- ◀ ביטוח עסק (תכולה ומלאי) וביטוח צד שלישי.
 - ◀ ביטוח אחריות מקצועית.
 - ◀ ביטוח חבות מעבידים.
 - ◀ ביטוח אובדן הכנסות.
 - ◀ ביטוח מוסכים ורכוש בהשגחה.
- בנוסף למצוין לעיל, מומלץ להיוועץ בסוכן ביטוח לגבי הצורך בביטוחים נוספים.

כתובות רלבנטיות:

- ◀ משרד התחבורה, אגף הרכב ושירותי תחזוקה, רח' המלאכה 8, ת"א, טל. 03-5657153/276.
- ◀ פקס. 03-5613583. כתובת אתר האינטרנט: portal.mot.gov.il/tnua/index.htm.
- ◀ איגוד המוסכים בישראל, קארו יוסף 24, ת.ד. 67606 ת"א 61574. טל. 03-5620113, פקס: 03-5620383. כתובת אתר האינטרנט - www.iga.org.il.
- ◀ באתר המשרד לאיכות הסביבה (www.environment.gov.il) ניתן למצוא את תנאי המסגרת הנדרשים לרישוי העסק.

טיפים:

- ◀ רמת הסיכון הגבוהה בענף מחייבת לבחון בקפדנות את רעיון הקמת העסק - הסביבה העסקית, הסביבה הפיזית והיבטים כספיים ושיווקיים. בחינה זו, יחד עם תכנון נכון המסתייע באנשי מקצוע, תקטין את הסיכויים לכישלון עסקי.
- ◀ מוסך הסדר - מוצע לבדוק את האפשרות לקבל הסמכה כ"מוסך הסדר" מטעם חברת ביטוח. למרות הרווחיות הנמוכה בהתקשרות זו, הרי היא מהווה מקור להיקפי פעילות משמעותיים.
- ◀ קבלנות משנה – מוצע ליצור קשר עם מוסכים גדולים / מרכזיים למתן שירות בתחום הפחחות והצביעה כקבלן משנה. גם בהתקשרות מסוג זה רווחיות נמוכה יחסית, אך היא עשויה לתרום להכנסה ולרווחיות הכוללת.
- ◀ זהירות! חלקי חילוף גנובים - מקור לא אכזב לחלפים משומשים הוא גניבות רכב. קיימות כנופיות עבריינים המתמחות בשטח זה. על בעל העסק לוודא את מקור החלפים, משום שסחר בחלפים גנובים, בידעין או שלא בידעין, אינו חוקי ועלול לפגוע בעסק.
- ◀ איכות ואמינות - עיקר הכנסות המוסך הן מלקוחות קבועים. המרכיב העיקרי בהשגת לקוח הוא אמינות. הקפד על איכות ואמינות השירות.
- ◀ מיקום - בקביעת מיקום המוסך יש להתחשב בגורמים רבים ובהם: נוחות הגעה, קירבה לאזור מגורים וכו'.
- ◀ סיוע וייעוץ - מומלץ להיעזר במט"י המקומי בהקמת העסק ובהפעלתו.

-
1. מאמצים רבים הושקעו בהבטחת מהימנות ונכונות הנתונים והמידע המופיעים בפרופיל עסקי ענפי זה. יחד עם זאת **הרשות לעסקים קטנים ובינוניים בישראל**, מט"י-ישראל, מ"ל הפרופיל ו/או עורכו אינם אחראים לדיוק הנתונים המופיעים בו, ו/או לכל שינוי בהם.
 2. השימוש בפרופיל זה ו/או במידע המופיע בו הינו באחריות בלעדית של המשתמש, ואין הרשות לעסקים קטנים, מט"י-ישראל, מ"ל הפרופיל ו/או עורכו אחראים לתוצאות ולנובע מהשימוש הנ"ל.
 3. המידע המובא במדריך אינו מהווה תחליף לבדיקה אישית ומקצועית של הנתונים הרלבנטיים, בטרם פועלים על פיהם.
 4. פרופיל עסקי זה עודכן באוקטובר 2004 על-ידי אמיר כבירי - ייעוץ כלכלי ועסקי עבור **הרשות לעסקים קטנים ובינוניים בישראל**.